

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 3 Å R G A N G

8. FEBRUAR 1951

A V I N N H O L D E T : NR.
HYRDEBREV FOR FASTEN 1951 - A. J. LUTZ: UNAM 5
SANCTAM. I. - TROSSAMFUNNENE I NORGE -
MENNESKETS TILSTAND AV ANGST - BØNNENS 6
FORSKOLE - REPORTASJE FRA UTLANDET.

NESTE NUMMER KOMMER 22. FEBRUAR 1951.

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.

Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.

Kl. 8.15: Fromesse m. preken.

Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.

Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Soknepresten, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neubergrgt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.

Kl. 8.15: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerte kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.

Kl. 9.05: Fromesse.

Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.

Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.

Prestegården, tlf. 55 81 21.

Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.

Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.

Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.

Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.

Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.

Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

R. I. P.

Agnes⁵ B. Skaseth

f. Brenden

vår gode og oppofrende mor, svigermor og bestemor, og min kjære søster, døde stille og vel forberedt den 13. januar 1951, og ble begravet i Porsgrunn.

Hennes etterlatte.

R. I. P.

Vår kjære mor

enkefru

Alvide Tollefsen

døde stille den 31. januar 1951 og ble begravet 6. februar.

Hun anbefales til de troendes forbønn.

På søskens og egne vegne

Hjørdis Tollefsen.

DEN HELLIGE UGE

I SPANIEN

med afreise fra København den 11. marts og tilslutning i Odense og Fredericia, kører vi til de enestående påskeproccessioner i den hellige uge i Andalusien, og vi besøker alle de betydeligste byer, såsom Sevilla, Cordoba, Granada og mange flere. Det er en enestående skøn og oplevelsesrig reise, der varer i 3 uger og koster kr. 1450.—.

Forlang det utførlige specialprogram! Vi kører også til påske i Italien og afreiser fra København d. 18. marts.

SKANDINAVIENBUS

Holsteinsgade 31. København Ø.

Telf. Tria 1000 og 1725.

Rigstelf. 96.

OSLO KATOLSKKE MENIGHETS- PLEIE, Akersv. 5

Kontoret er åpent tirsdag og fredag fra kl. 10—1.

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.

Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16,

unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13.

Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 11. FEBRUAR: 1. søndag i Fasten. Ep. II. Kor. 6, 1—10. Ev. Matt. 4, 1—11. Mandag: Serviterordenens syv stiftere, bekj. Tirsdag: Ferialdag. Onsdag: I. Imbredag i Fasten. Torsdag: Ferialdag. Fredag og lørdag: II. og III. imbredag i Fasten.

SØNDAG 18. FEBRUAR: 2. søndag i Fasten. Ep. I. Tess. 4, 1—7. Ev. Matt. 17, 1—9. Mandag, tirsdag og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Ap. Petri stol i Antiokia. Fredag: Peter Damian, bisk., bekj., kirkelærer. Lørdag: Mattias, apostel.

SØNDAG 25. FEBRUAR: 3. søndag i Fasten.

Pv imbredagene onsdag 14. februar og lørdag 16. februar er man i år dispensert fra abstinensbudet.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

63. ÅRGANG

8. FEBRUAR 1951

NR. 5-6

Hyrdebrev for fasten 1951

J a c o b M a n g e r s ,

ved Guds miskunn og den Apostoliske Stols
velvilje

Apostolisk Vikar for Oslo Vikariat
biskop av Selja

til det Apostoliske Vikariats presteskap og troende
hilsen og velsignelse i Herren!

*

I enhver sann katolikk's hjerte brenner en dyp og inderlig kjærlighet til Maria, vår guddommelige Frelser's hellige mor. Hverken angrep eller hån eller misforståelse fra annerledes tenkende kan minske, enn si slukke denne kjærlighet. Den er så fast inngrodd i vår sjel og så levende i vår religiøse bevissthet at vi uten den ikke kan tenke oss å kunne leve som sanne kristne.

Er det da så at vår Mariavyrtnad eller vår kjærlighet til Maria er en viktig, så å si vesentlig del av den kristne religion, eller tar vi katolikker feil, når vi setter Maria høyt over alle andre skapninger og ærer og elsker henne med barnlig sinnelag og oppriktig kjærlighet?

Det er i de siste måneder blitt sagt eller skrevet

harde ord og gjort mange innvendinger mot den katolske Mariavyrtnaden. Anledningen har vært proklamasjonen av dogmet om Marias opptagelse i himmelen, noe som for oss er den naturlige konsekvens av hennes stilling som Guds mor, men som våre protestantiske brødre avviser som ubibelsk og uhistorisk, ja som i direkte strid med Guds ord. En kjent norsk luthersk prest har gått så langt som å skrive: «Mariadyrkelse er ikke kristendom». Andre medgir nok at det bør vises Maria en viss ære, men de påstår at vi katolikker overdriver og faktisk stiller henne likt med Kristus.

Det er ikke min mening å polemisere mot dem som tror at vår Mariavyrtnad er ugrunnet, selv om vi ikke kan annet enn dypt beklage en innstilling som synes å hvile på en uutryddelig fordom. Jeg vil bare helt enkelt tale om den dype betydning Maria har for vårt åndelige liv og forsøke å vise i hvor høy grad kjærligheten til Maria er en del av kjærligheten til Gud selv, slik at uten den ville det mangle et viktig element i vårt kristenliv. Vi elsker jo Maria ene og alene fordi vi elsker Kristus, hennes sønn, vår Frelser. Jo høyere vi elsker Gud og Kristus, dess høyere må vi også elske Maria.

Å, jeg ønsket jeg kunne prege denne kjærlighet til den himmelske mor så dypt og levende inn i alles hjerter at dere ikke kunne leve uten den! Da ville også kjærligheten til Gud og lydigheten mot hans bud være så rotfestet og grunnfestet i dere, at Gud ville bli deres ett og alt.

«Én mellommann mellom Gud og menneskene
— — Kristus Jesus»

Det er vår faste og ufravikelige tro at det bare er
«én mellommann mellom Gud og menneskene,

mennesket Kristus Jesus» (1. Tim. 2, 5), og at «det ikke er frelse i noen annen: for det er ikke gitt menneskene noe annet navn under himmelen som de kan bli frelst ved» (Ap. gj. 4, 12).

Denne tro er blitt innprentet oss fra barnsben av som grunnstenen til hele den kristne katolske lærebygning. Vi rokker ikke ved denne grunnsten, når vi ærer og påkaller den kvinne som har født denne mellommann til jorden, Gudmennesket Jesus Kristus. Men ville vi ikke rokke ved den om vi ikke ga henne denne ære? Jo, for vi kan ikke skille det som Gud har bundet sammen: moren og sønnen. Det har aldri hendt at en katolikk av den grunn har nektet eller betvilet Kristi enestående stilling som Gudmenneske, den eneste Frelser og mellommann. Men det er blitt gjort av mange innenfor andre religionssamfunn og som likevel har kunnet fortsette i sine høye embeter. Noe slikt er helt utenkelig i den katolske Kirke. Den som ville nekte Kristi guddom eller dra hans guddom og stilling som eneste mellommann og Frelser i tvil, ville utelukke seg selv fra Kirken og enhver stilling han måtte hatt i den.

Ja, vi våger å si med den kjente forfatter Faber at hos mange protestantiske samfunn «er synet på Kristus blitt formørket, nettopp fordi Maria er blitt skjøvet i bakgrunnen». Helt riktig skrev kardinal Newman: «I den katolske Kirke har Maria ikke vist seg som Guds rival, men som sin sønns tjenerinne. Som hun vernet om ham i hans barndom, slik har hun vernet ham gjennom hele kirkehistorien» (Brev til Pusey). Frelsen kommer fra Kristus alene og han har, som Guds sønn, av egen makt forlikt oss med den himmelske far. Men Maria er det utvalgte redskap som har til oppgave å gi oss Jesus, våke over at han vokser i oss så vi blir like-dannet med ham og hans liv blir vårt liv.

Det er derfor en total misforståelse når ikke-katolske kristne mener å måtte peke på Bibelens ord om én mellommann og én Frelser for å avvise den katolske Mariavyrtnad. Vi er minst likeså fast overbevist om sannheten og meningen av disse bibelord som de er det. Men jo mer vi ærer og elsker Guds Sønn, dess bedre forstår vi disse ord. Ja, det er nettopp de som danner grunnlaget for vår kjærlighet til Maria, ettersom vi har fått denne Frelser og mellommann gjennom henne.

Maria er en av oss, en skapning, et menneske akkurat som vi. Det vet ethvert barn og det vet den enfoldigste bondekone som folder sine hender og ber henne om hjelp eller som med kvinnen i Evangeliet priser henne salig. Selv om bønner ofte kan være litt sentimental og kanskje overdrevet, ja dogmatisk ukorrekt hos noen enfoldige sjeler, så ville de bli helt forferdet om en skulle fortelle dem at

de jo viser Maria guddommelig ære! De er fullt klar over at guddommelig ære tilkommer Gud alene, men de kan aldri bli trette av å lovprise og påkalle den kvinne som har båret og næret Ham som er vår Gud og Frelser. Folkefromhet blir ikke alltid veiet på teologisk vektskål. Meningen er likevel alltid og overalt den samme: å ære Gud i hans største skaperverk. Maria er en skapning, og Skaperen er alltid større enn sin skapning, også større enn sitt herligste verk. Det kan aldri være fare for at noen katolikk stiller Maria på samme trinn som Gud. For all den bønn vi retter til henne og all den ære og kjærlighet vi gir henne, går i siste instans til hennes Sønn, til Gud. Vi priser ham gjennom hans verk. Har han ikke skapt alt det skjønne og edle i verden nettopp for at vi gjennom det skal prise ham og løftes opp til ham?

Kirken våker med største omhug over troens renhet og søker å fjerne alle utvekster som velment sentimentalitet kan slå ut i. Kirkens offisielle Maria-bønner i Messebok og Breviar er alle rettet direkte til Gud og kan sammenfattes i disse ord: «Allmektige, evige Gud, gi at vi ved din Sønn, Marias forbønn, eksempel, forherligelse . . . må løfte vårt sinn opp mot de himmelske ting og nå fram til deg. Ved Jesus Kristus, din sønn, vår Herre». Her har vi i én formel hele den katolske Mariavyrtnad.

Jomfru Marias stilling i Guds frelsesplan

Men om Maria er en av oss, en menneskelig skapning som vi, så er hun likevel noe mer: Hun er den velsignede blant alle jordens kvinner, opphøyet over oss alle, fordi Gud har valgt henne til sin Sønn, mor. Skal ikke den kvinne som fødte Guds sønn, som knelte ved krybben og sto under korset, stå Gud nærmere og ha større makt over hans hjerte enn alle andre skapninger? Om Jesus Kristus skriver apostelen Paulus at Gud har opphøyet ham og gitt ham et navn som er over alle navn, fordi han ydmyket seg og ble lydige til døden på korset. Det samme kan da — med det nødvendige forbehold — sies om Kristi mor: Her på jorden var hun lydige og ville ikke være annet enn Herrens ydmyke tjenerinne, som sto oppreist under korset og ble tro til døden. Derfor ble hun også opphøyet over alle andre skapninger.

Ja, fordi Maria i full frihet og lydighet samtykket i å bli Frelserens mor, er hun blitt den nye Eva, mor til hele den ætt som skulle bli frelst ved Kristus, slik som den første Eva var mor til alle som hennes synd hadde fjernet fra Gud. Derfor skulle Maria etter Guds plan stå ved Kristi, den nye Adams side, og være medhjelper i hans frelserverk. Vel en *underordnet medhjelper* som Gud selv hadde utvalgt og gitt del i Kristi frelsesnåde

på en helt enestående vis. Ingen kan nekte denne særstilling som jomfru Maria inntar i Guds frelserplan. Den er med all tydelighet risset inn både i Det gamle (1. Mos. 3, 15) og Det nye testaments første sider. Det er ufattelig for oss at våre protestantiske brødre ikke vil trekke konsekvensene av denne særstilling!

Vi katolikker gir ikke og vil ikke gi Maria noen annen stilling overfor Kristus og ikke noen annen plass i vårt andaktsliv enn den Gud selv har gitt henne. Men vi ville også vike fra Guds planer om vi ikke ga henne denne plass, om vi ikke med kvinnen i Evangeliet ropte til Jesus: «Salig det liv som har deg og det bryst du fikk» (Luk. 11, 27) eller om vi ikke istemte folkenes lovsang: «Se, fra nå av skal alle slekter prise meg salig» (Luk. 1, 48).

Utvalgt av Gud for å gi oss Frelseren
og føre oss til ham

Da Gud nå en gang har villet knytte Maria til sin frelserplan og gi oss Frelseren gjennom henne, har hun denne oppgave fremdeles og den tar ikke slutt før frelserverket er fullført i menneskesjelene. For Guds plan er uforanderlig. Har han utvalgt henne til å gi oss Jesus, Frelseren, da er det fremdeles hennes rolle å gi ham til oss og føre oss til ham.

Den Frelser hun har født til verden, er etter apostelen Paulus «den førstefødte av mange brødre» (Rom. 8, 29), det vil si, av alle dem som skulle få del i hans frelsernåde, og med ham bli arvinger til himmelen. Alle som er forenet med Kristus, er «lemmer på hans legem, av hans kjød og ben» (Ef. 5, 30). Altså danner vi ett legem med ham. Og som ett legem, knyttet til hodet som er Kristus, er vi også hans mors barn. Slik er hun i åndelig og mystisk forstand mor til oss alle.

Ja, Maria er i sannhet vår åndelige mor med alle de oppgaver og plikter i tros- og nådelivet som en mor har mot sitt barn i det naturlige liv. Og det er nettopp det skjønne og trøstefulle i Guds evige planer at han har villet gi oss en mor for vårt åndelige liv. Han er vår far som elsker oss og som all vår hug står til. Men han er den uendelige og han er vår dommer. Derfor ga han oss en mor som er en av oss, som har følt og lidet det som vi alle føler og lider, for å hjelpe oss i vår åndelige nød og være vår forbeder hos den himmelske far.

Når Gud brukte Maria for å gi oss Kristus og når han selv ville at hun skulle være vår mor idet han gjorde oss til Kristi brødre, hvorledes er det da mulig at noen kan si: «Vi har ikke bruk for Maria, vi har nok med Kristus»? Alle trenger vi en mor, fordi vi alle kommer fra en mors liv og er vokset opp på en mors fang. Det er noe av det dypeste

i hvert menneskebryst at det i nøden skriker etter hjelp fra moren.

Der har vi, menneskelig talt, den dypeste grunn til menneskehetens evige «Ave Maria», til menneskehetens evige bønn om hennes hjelp, til de utallige nådebilder, valfartssteder, prosesjoner og manifestasjoner til hennes ære og om hennes forbønn. De er som gjenlyden av tonen fra himmelen som aldri forstummer i sjelens pilegrimssang, den sang som vel kan lyde glad, men oftere vemodig og bønnfallende som pilegrimsgangen selv ikke bare er skjønn, men oftest tung og tornefull. Da har menneskene ropt om morens hjelp og fått den:

*Høyt mot himlens hvelv det gjalder:
Når Maria man påkaller,
Aldri noen ubønnhørt på jord ble sett.*
(St. Bernard.)

Som apostlene i nattverdsalen har menneskeheten flokket seg omkring henne, for sammen med henne og gjennom henne å be om opplysning, trøst og hjelp fra Ham som holder verden og menneskenes skjebne i sin hånd:

*Bær du frem på de blide leber
bønn for alle kristensjeler.*

(Lilja.)

Hver tid former og trenger sitt Maria-bilde
Hva med vår egen tid?

Hva Maria har betydd og betyr for familien og familielivet, for kvinnens ære og verdighet, for ungdommens renhet og idealisme, kan bare den forstå som grundig studerer Kristi Kirkes historie og lærer å kjenne de helteskikkelser kristendommen har fostret, alt det skjønne og edle den har frembrakt i menneskesjelene fra de aller første kristne tider av helt til i dag.

Familiens nød er vår tids største nød. Mange ytre forhold kan spille inn her, så som bolignøden, de økonomiske kår og de ulykker krigen har brakt over verden. Men mon ikke hovedgrunnen er den at den er veket bort fra det familieideal som Maria er det herligste forbilde på, og gitt innpass for den antikristne ånd som bare vil nyte livet og ikke påta seg noen plikter. Alle begrep om kjærlighet og ekteskap blir innholdsløse når de ikke ses i et høyere lys. Se opp til Maria: I kjærlighetsfull hengivenhet tar hun moderskapet på seg og blir i sannhet hjertet for den hellige familie i Nasaret. Bare etterlikningen av Maria, så fylt av kjærlighet og renhet i sitt familieliv, kan læge den moderne familie og gi den tilbake den levende og lykkegjørende kraft som skaper lydighet mot Guds lov, aktelse

for den annen parts samvittighet og hjelp til gjen-
sidig forståelse.

Før Maria — «kvinnen kledd i solen og med en
krans av tolv stjerner på sitt hode» (Joh. Åp. 12, 1)
— trådte fram på arenaen, var kvinnen ikke annet
enn mannens slave eller gjenstand for hans lyster.
Men i lyset av Maria fikk hun et nytt ansikt som
gjenspeilte Den hellige jomfrus trekk, fulle av
kjærlighet og renhet, ydmykhet og verdighet. I
den kristne middelalder så mannen Guds mor i
hver kvinne. Kvinneære var hellig og måtte ikke
tråkkes på, for det var *Marias ære og verdighet*.
Den moderne tidsånd har emansipert kvinnen og
gitt henne større selvstendighet, men samtidig har
den gjort henne til slave av tidens slagord og tatt
fra henne forståelsen for den dype, gudgitte be-
stemmelse: i kjærlighet og renhet, hengivenhet og
tjenersinn å forme Kristus i seg selv, i familien og
i samfunnet. Bare ved atter å prege Marias bilde
og Marias trekk i seg, kan kvinnen finne tilbake til
sitt sanne vesen og den oppgave Gud har gitt henne,
til den verdighet og bevissthet om sitt høye kall,
som har preget alle edle kvinner.

Og kan det finnes noe skjønnere og høyere ideal
til å løfte ungdommen enn Marias bilde og eksem-
pel? Virkelig kristne foreldre som tenker på sine
barns evige vel, planter samtidig med sin kjærlig-
het til Gud også kjærligheten til den rene Jomfru
i deres hjerte. Det er den skjønneste opplysning
om livets hemmelighet de kan gi dem. Det gis ikke
noe effektivere middel til å oppløse ungdommen
for det store, edle og skjønne enn bevisstheten om
at en ren og syndefri mor våker over dem og følger
dem på hvert skritt gjennom livet. Er det vel mulig
at unge mennesker som har en brennende kjærlig-
het til den himmelske mor i sitt hjerte, gir etter for
det onde, det lave, det syndige som lokker dem?
En ungdom som er fylt av kjærlighet til Maria, vil
kjempe mot alle fristelser og seire. Før den kan
falle, må den først ha revet kjærligheten til den
himmelske mor ut av sitt hjerte. Jo dypere, renere
og helligere Marias bilde er preget inn i den unge
kvinnes og den unge manns sjel, dess mer er de
verget mot alt det onde. Vår ungdom må derfor —
trass i det moralske forfall og omvurderingen av
de sanne verdier på nesten alle områder — gjen-
speile Marias bilde for ikke å bli revet med ned i
avgrunnen, men for å kunne bygge opp en sunn og
sterk slekt. For det må vi vite at når et folk mister
respekten og ærbødigheten for det hellige, det rene,
da har det også mistet sin eksistensberettigelse og
vil dø. En mariansk ungdom vil redde land og folk.

Maria, vegen til kristen enhet?

Det var derfor en svart og skjebnesvanger dag,
ikke bare for Kristi Kirke, men for hele det men-

neskelige samfunn, da reformatorene kastet Marias
bilde ut av kirkene og lot hennes lovsang forstum-
me. Den dag døde uendelig meget skjønt og edelt
i menneskeheten: forståelsen for det rene og jom-
fruelige svant og med det også respekten for fa-
miliens enhet og hellighet. Ja, mer enn det: synet
på Kristus, troen på Kristi guddom ble formørket
i mange sjeler. Er det overhodet mulig å bekjenne
seg til Kristus, den levende Guds sønn, og samtidig
å avvise den mor Gud har valgt både til ham og til
oss? Når kristendommen har til oppgave å gi oss
barnekår hos Gud, er det da ikke en selvfølge at
også moren må ha sin plass, nettopp *hans* mor som
vi er brødre til? «Sønn, se din mor» (Joh. 19, 26).

Kristendommen i dag er splittet og står avmektig
overfor den bølge av materialisme og gudløshet
som truer med å føre hele det menneskelige sam-
funn i avgrunnen. For en slagkraft ville den ikke
få om alle kristne i likhet med apostlene og de før-
ste kristne ville samle seg om Maria i bønn om Guds
hellige ånd for vår arme, splittede og famlende ver-
den. Det er Maria, Kristi og de kristnes mor, som
igjen må skape enhet mellom alle sine barn og føre
dem sammen i troen på den ene Frelser som Fader-
ren har sendt til verden, nettopp for at alle skal
være ett i én hjord under én hyrde. Kom derfor
tilbake til moren for å knele sammen med henne
ved krybben, stå sammen med henne ved korset,
be sammen med henne om verdens fred og verdens
redning. Det er den eneste ekumeniske veg til
gjenforening av alle kristne i tro på og i kjærlighet
til den ene Frelser, Jesus Kristus.

*

Høytelskede i Herren, jeg ber dere alle: preg
Marias bilde dypt inn i deres hjerte, bildet av den
rene, ydmyke, lydige Herrens tjenerinne, så dypt
at det alltid må stå levende for deres sjels øyne
og lyse for dere i alle kamper og stormer. Husk
at det er morens bilde, en mor som har følt og lidt
det samme som vi alle føler og lider, men som med
sin mektige forbønn formår alt hos sin guddomme-
lige sønn, og derfor er vår sterkeste verge i hver
en nød. La aldri lovsangen til henne forstumme i
deres hjerte. Den vil lette den tunge pilegrimsgang
og trygt føre oss fram til målet.

Den hellige treenige Guds velsignelse stige rike-
lig ned over dere alle og bli alltid hos dere. Amen.

Gitt i Oslo den 21. januar 1951.

† *Jacob Mangers,*

Apostolisk vikar, biskop av Selja.

Dette hyrdebrev skal leses opp i alle kirker og offentlige
kapeller den første søndag i fasten, både i ottemessen og i
hogmessen.

«UNAM SANCTAM»

Av dominikanerpater A. J. Lutz.

Hvert år fra 18. til 25. januar holdes det i alle katolske kirker verden over en bønneuke med det formål å oppnå alle folkeslags religiøse enhet og først og fremst de kristnes egen gjenforening i den ene Kristi Kirke. Denne tanke ligger allerede i selve valget av tiden for denne bønneuke. Den 18. januar feirer vi St. Peter som første biskop i Rom, altså som grunnvol for Kirkens enhet. Den 25. januar minnes vi den store dag da Paulus ble vunnet for Kristus og fikk sitt kall som Frelserens redskap til å bære Evangeliet til alle folk i den gresk-romerske verden. Kristi Kirke er både én og universell. I tro og kjærlighet skal alle mennesker slutte seg til den ene guddommelige Frelser, for under hans førerskap å vende tilbake til den ene himmelske Fader. Alle er kalt til i samfunn med Guds evige Sønn å danne et Guds rike som står høyt over alle de motsetninger som skiller menneskene fra hverandre på det jordiske plan. Denne enhet skal etter Jesu eget ord være et tegn på Evangeliets guddommelige karakter. «At

alle må være ett..... forat verden kan tro at Du har sendt meg.» (Johs. 17.)

Mer enn noensinne før tar alle alvorlige kristne seg dette ord til hjerte i vår tid, da kristendommens motstandere fra alle kanter planlegger et veldig stormløp mot Kristi verk. Hvor lenge skal Hans venner fortsette å undergrave sin egen motstandskraft ved innbyrdes splidaktighet? Alle husker Jesu løfte om den ene hjord under én hyrde. Alle ser med lengselsfulle blikk fram til den store gjenforening. Alle vet også at Jesu løfte innebærer et bud som oppfordrer alle til å medvirke til gjenforeningen. Men ad hvilken vei kan vårt håp bli til en virkelighet?

Svaret kan bare komme fra Kristus selv. Når det er spørsmål om kristne livsverdier, kan ingen annen føre oss på den rette vei. I saker som angår rent meneskelig kultur og samfunnsliv, må vi ta som norm og verdimåler den menneskelige personlighet med dens krav, dens plikter og rettigheter. Gjelder det kristendom og religion i det hele tatt, så er det en annen Personlighet som har det avgjørende ord å si: Guds Sønn som kom til vår jord i menneskelig skikkelse. For Jesus Kristus lærer ikke bare religion, Han er religionen. I Ham lever den menneskelige natur forenet med Gud i den guddommelige persons enhet. I Ham er det skapte absolutt fullkomment vendt tilbake til sitt evige opphav. Selve Jesu eksistens er religion.

Hvordan ser nå Jesus på menneskeslektens religiøse enhet? og hvordan arter den ene hellige Kirke seg i hans øyne? Kirken er et livssamfunn med Kristus, Guds Sønn, ikke mer og ikke mindre. Ved Hans frelsende nåde blir det syndige menneske i den grad høynet og helliget at det blir «delaktig i den guddommelige natur». (III. Pet. 1.) Et nytt og overnaturlig livsprinsipp blir nedlagt i vår sjel. Vi blir «født av Gud» (Johs. 1.) Vi blir Guds barn i samfunn med Guds evige Sønn. Dette felles liv med Kristus i Gud er grunnlaget til et overnaturlig fellesskap mellom alle kristne. For det guddomsliv som den ene mottar i sitt dypeste personlige indre, er også alle andre delaktige i, slik at alle i forening med Kristus og med hverandre utgjør et samfunn. Det er Kirken, Kristi Legeme.

Spør man hva og hvor Kirken er, så er det altså ikke nok å si at Kirken er der hvor Ordet blir forkynt og mottatt med tro, og hvor sakramentene forvaltes riktig. Kirken, det er Kristus som lever sitt liv i menneskeslekten, eller: Kirken, det er hele menneskeslekten for så vidt den lever i Kristus. For det finnes mennesker nok i den vide verden som aldri har hørt Ordets forkynnelse eller mottatt sakramentene. Allikevel kan de ved Guds nåde bli tatt opp i Kristus som Guds barn. Også de salige i himmelen er lemmer på Kristi Legeme. De hverken trenger Ordets forkynnelse eller sakramentene, og deres tro er blitt forvandlet til det himmelske klarsyn. Allikevel er deres liv et fellesskap med Kristus og med alle kristne på jorden og i skjærsilden.

Peter og Paul — i kirkens lysende skikkelser i «Una Sancta». — Den ene hellige (kirke).

Er kristendommen et livssamfunn med Guds Sønn, så er opphavet og normen for Kirkens enhet ikke mer og ikke mindre enn det liv som evig utfolder seg i den guddommelige Treenighet. «At alle må være ett, likesom Du Fader er i meg og jeg i Deg. At alle må være ett i oss, så verden kan tro at Du har sendt meg.» (Johs. 17.) Faderen, Sønnen og den hellige Ånd er ett i den ene guddommelige natur. De kristne er ett på grunn av den helliggjørende nådes liv som gjør dem «delaktige i den guddommelige natur». Det er i himmelen vi må søke opphavet til den ene, hellige Kirke.

Men er dette meningen med Jesu ord om enheten, så står vi like overfor alvorlige spørsmål: Hva kan vi mennesker egentlig gjøre for enhetens sak? Blir ikke alle kirkemøter, alle økumeniske kongresser, alle teologiske samtaler overflødige? Ja, det synes ikke engang å være på sin plass å tale om kirkespaltning. Er enheten Guds eget verk, så tilkommer det ikke oss å si at den eller den er utenfor enheten. Kirken er en overjordisk og usynlig realitet. Vårt samfunn med Gud kan ikke innfanges i synlige former. Det eneste vi har å gjøre, er med et oppriktig hjerte å fordype oss i Gud ved tro, håp, kjærlighet, bønn, slik at vi lever «et liv med Kristus skjult i Gud» (Kol. 3). Gud alene kan dømme om vi tilhører Ham eller ei. Bare den som hører og lærer av Faderen kommer til Kristus. Og ingen kommer til Faderen uten ved Ham. Og ingen får Guds kjærlighet utøst i sitt hjerte uten ved den hellige Ånd.

Svaret på alle disse spørsmål og innvendinger finner vi i det Mysterium som er kristendommens og Kirkens opphav: «Ordet er blitt Kjød og har bodd iblant oss.» (Johs. 1.) Likesom Ordet, dvs. Guds evige Sønn, i Jesus fra Nazaret antok en menneskelig natur, «en tjeners skikkelse», og levde blant oss mennesker som én av oss, således ville Han at også det åndelige-overnaturlige samfunn som forener oss med Ham skulle «bli kjød», dvs. anta skikkelsen av et menneskelig samfunn, av en synlig Kirke som opptrer i vår sansbare verden og utfolder sitt liv under de samme sosiale former som f. eks. et nasjonalt samfunn, eller som det internasjonale samfunn hvis det engang lykkes å få det i stand.

At dette er Jesu vilje kan det ikke være tvil om for en som har lest Evangeliet. Vel er det sant at det er en usynlig, guddommelig kraft som fører oss til Kristus, den hellige Ånd, Vi blir troende, Gud-elskende kristne og brødre, og vi bevarer det salige evighets-håp i våre hjerter, fordi vi har Guds eget vitnesbyrd og Guds egen kraft i oss ved vår Frelses nåde. Men like så sant er det at Jesus samlet en skare disipler omkring seg og gjorde dem til et organisert samfunn. Han valgte 12 mann med Petrus som den øverste og ga dem i oppdrag å lære og å styre det nye Guds folk. «Gå bort og gjør alle folkeslag til disipler, døb dem og lær dem å holde alt hva jeg har befalt dere.» Han ga dem andel i sitt eget prestedømme, forat de skulle tilgi synder og gjøre til minne om Hans offerdød det Han selv hadde gjort ved nadverdbordet aftenen før sin død. Han ga dem andel i den makt Han selv eier i himmelen og på jorden.

Det er en grunnlov i kristendommen at det guddommelige skal komme oss i møte under synlige, menneskelige former. Er ikke Guds ord, dvs. Guds evige sannhet også usynlig i seg selv? Allikevel kommer

det til oss i menneskelige ord, i bilder, lignelser som vi mennesker har lånt fra den sansbare verden for å utforme våre egne tanker og følelser. Også Guds frelsende nåde er i seg selv en overjordisk og usynlig kraft. Allikevel senker den seg ned i vår sjel ved hjelp av synlige virksomme symboler, sakramentene. Selve den evige Kjærlighet som er kilden til hele frelsesverket, er blitt synlig for oss under den mest gripende form: Jesu død på Korset.

I full overensstemmelse med Inkarnasjonens mysterium er også vårt felles liv med Kristus blitt «kjød». I sitt innerste vesen er Kirken en overjordisk realitet, men det himmelske den bærer i seg, mottas av mennesker og går gjennom menneskene inn i den synlige verden, lever, virker, utfolder seg som en synlig Kirke. Også dens enhet, guddommelig i sitt opphav og i sitt vesen, åpenbarer seg derfor under menneskelige former. Den er en felles tro etter faste, objektive dogmer, utformet i menneskelige ord og setninger. Den er et fellesskap i en offentlig liturgisk gudstjeneste og i synlige sakramentale handlinger. Den bevares og forsvares av et hierarkisk og synlig prestedømme, som ved en sakramental ritus og ved en historisk uavbrutt rekkefølge får sin fullmakt fra Kristus, for på hans vegne å ta vare på de åndelige goder Kristus har skjenket hele menneskeslekten på samme måte som autoriteten i et politisk samfunn har som oppgave å ta vare på samfunnets almene vel.

Taper man av syne det faktum at Kristus skapte Guds rike som et synlig organisert samfunn, så fortaper man seg nødvendigvis i uriktige forestillinger om Kirken og dens enhet, akkurat som man misforstår Kristus selv når man ser noe annet i ham enn Ordet som ble kjød. Alle heresier vedrørende Kristus bunner enten i den påstand at Han ikke er virkelig menneske, men bare Gud, (Doketisme) eller i den motsatte påstand at Han ikke er Gud, men bare menneske. Slik er det med Kirken. Man kan miskjenne den på to måter: enten ved å fornekte dens «kjød», dvs. dens menneskelige skikkelse, dens synlige organiske struktur, eller ved å fornekte dens guddommelige livsprinsipp, den hellige Ånd som evig meddeles den av Kristus Guds Sønn.

Det faktum at Kirken i likhet med Kristus har både en guddommelig og en menneskelig natur, må vi ha for øye for riktig å dømme om de forskjellige planer som ble lagt fram for å oppnå alle kristnes gjenforening. Flere av disse planer kan umulig godtas nettopp fordi deres forkjempere ser bort enten fra det guddommelige eller fra det menneskelige i Kirken.

Det menneskelige tapes av syne f. eks. av dem som taler med ringeakt om den dogmatiske struktur av den kristne åpenbaring. «Alle disse dogmer, påstår de, er menneskeverk og bærer hovedskylden for all uenighet. Vi må gå til vår himmelske Fader og til vår Frelser med hele vårt hjerte, i absolutt tillit og hengivenhet, uten å bry oss om alle de «personer» og «naturer» som teologene på de første kirkemøter var så ivrig opptatt med. Det kommer ikke an på hvilke formler man bruker for å uttrykke sin tro på Frelseren, bare man tror på Ham og lever i Ham.» Man kaller dette for mystikk, men det er en falsk mystikk. De troende er mennesker på jorden, ikke «desinkarnerte», heller ikke salige ånder i himmelen som ser Gud ved en umiddelbar intuisjon. Vårt jordiske

Hva tror Du om Katholikken?

Jeg tror, at Katholikken står Himlens Dør så nær
som Jeg og Du og Jens og Hans og Mons og Peer.

Jeg tror, om nogle År, skønt lang nok blir den
Række,

blir Kirken samlet, som i Sjøen alle Bække.

Henrik Wergeland i „Normandens Katechisme“

åndsliv er betinget av idéer og setninger. Guds åpenbaring tar hensyn til det og ifører seg en menneskelig språkdrakt, for på den måten å senke seg ned i vår sjel og ved overveielse å bli likesom en bestanddel av vårt åndsliv.

Av den grunn har vi ikke engang lov til å tilbakevise teologien som tar den filosofisk skolerte fornuft til hjelp for å vinne en dypere innsikt i den åpenbarte lære. En del kristne tar forargelse av det og kaller det for rasjonalisme, ja likefrem for hedsnæp å la fornuften blande seg opp i troens realiteter, det være seg for å forklare Åpenbaringen som et historisk faktum, eller for å oppdage en harmonisk sammenheng mellom de enkelte kristne mysterier og mellom disse og vårt naturlige sjeleliv. Kristendommen skal være en hjertesak, ikke fornuftens. Men hvorfor skulle det være ukristelig å la også fornuften ta del i kristendommens nåde? Vi opphører da ikke å være mennesker når vi blir kristne! Skulle kristendommen begynne sitt frelsesverk ved å ødelegge eller forakte den menneskelige natur som Gud skapte i sitt eget bilde? I Bibelen oppfordres alle skapninger til å prise Herren, også de livløse og fornuftsløse. Sol, måne og stjerner, planter og trær, himmelens fugler og dyrene på marken. Alle vitner om Guds makt, visdom og skjønnhet. Alle lovsynger Ham hver på sin måte. Hvorfor ikke fornuften på sin? Fornuftens lovsang til Gud er å betrakte den skapte verden og å innse dens avhengighet av Gud som all værens eneste evige urgrunn. Men især lover og tilber den Gud ved å være seg sin begrensning bevisst og ved å innse at det er en høyere virkelighet som overgår all skapt fatteevne. Hedenskap ville det være om fornuften påsto å avskaffe mysteriet, å gjøre alt tilgjengelig for vår menneskelige åndskraft. Men like så blasfemisk er det å ville gjøre mysteriet tilgjengelig for vårt hjerte. Den kristne Åpenbaring er like høyt hevet over vårt naturlige hjerte som over vår naturlige forstand, og når den hellige Ånd fører oss til Krisus i Kirken så må Han helbrede, høyne, foredle vårt hjerte like så vel som vår fornuft. Så blir mennesket Guds barn, men mister intet av sin menneskelige natur, unntatt den «Guds vrede» som synden hadde påført den.

Det er sant at det i utviklingen av troslivet hos høysinnete kristne, ulærde så vel som lærde, inntrer et stadium hvor alt tankearbeid opphører. Ved kjærlighetens hellige makt blir sjelen ført hinsides

dogmer og teologiske konklusjoner, for direkte å senke seg ned i de guddommelige realiteter som ligger bak de teologiske uttrykksformer. Hele åndslivet ebber ut i en himmelsk ro. Man kaller den for «den mystiske kontemplasjon», eller «den mystiske gudsopplevelse», og mener selvfølgelig noe helt annet med det enn hva en romantisk pantheistisk poesi mener med mystikk. Imidlertid står det ikke i menneskelig makt selv å hensette seg i denne tilstand av underfull gudsnærhet. Den er en virkning av den hellige Ånds gaver, især forstandens og visdommens gaver, og forutsetter en heroisk iver til i ydmykhet og selvfornektelse å bære korset med Kristus for å oppnå en fullkommen hjerterenhet. (Nærmere om det i A. J. Lutz: «Helligåndens syv gaver».) Ringeakt for dogmer og teologi er ikke den vei som fører til mystisk forening med Gud, tvert om. Ingen har større ærefrykt for de menneskelige former som bringer det guddommelige ned til oss på det menneskelige plan, enn nettopp de hellige kristne som er nådd høyest i den indre mystiske bønn.

(Avsluttes i neste nr.)

A. J. Lutz, O. P.

Trossamfunnene i Norge

I St. Olav for 18. des. 1950 brakte vi et utdrag av statistikken over personer utenfor Statskirken med særlig henblikk på Den katolske kirkes stilling. Det var stortingsmann C. P. Wright som var så elskverdig å tilstille oss det. Vi vet at tallene vakte stor interesse hos våre lesere, og som et supplement til utdraget bringer vi denne gang en kommentar til nevnte statistikk, idet vi klipper fra «Bymisjonæren», Oslo, hvis redaktør er pastor Stephan Tschudi.

Statistisk Centralbyrå har gitt ut en spesialfremstilling av tilslutningen til de forskjellige trossamfunn i Norge, bygget på folketellingen av 1946. Vi bringer her en del detaljer fra dette interessante hefte.

Fra 1930 til 1946 er tallet på personer som står utenfor statskirken steget fra 91 000 til 120 000, dvs. en stigning på omtrent 1/2 %. Av den samlede folkemengde er det 3.8 % som står utenfor statskirken. Hvor hører de så hjemme?

De som oppgir at de ikke hører til noe trossamfunn i det hele tatt utgjør 23 000, sannsynligvis er dette tallet noe for lavt, ifølge byrået. Av disse bor 6000 i Akershus med Oslo.

De frikirkelige fordeler seg på en vrimmel av samfunn. Heftet bringer en liste over de viktigste betegnelser som forekommer, den omfatter over 100 navn — deriblant et dogmatisk sett så svevende begrep som «Loveapotekets sal». Ordet «fri» går stadig igjen i forskjellige forbindelser.

Det største av de frikirkelige samfunn er pinseveennene med 26 000, fordelt med 20 000 på landdistriktene og 6000 i byene. Tallet på pinseveennene er vanskelig å få helt nøyaktig, da de forskjellige menigheter opptrer uavhengig av hverandre og under forskjellige betegnelser. Om vi forsto en artikkel i Korsets Seier rett, kan man vente et nøyaktigere resultat av tellingen av 1950, leserne blir oppfordret til å svare tillitsfullt på spørsmålene og oppgi pinseveenn som betegnelse. Det er klart at det er pinseveennene som er i vekst for tiden, i langt sterkere grad enn noe annet samfunn.

MENNESKETS

Det har vakt en del oppmerksomhet at de *romerske katolikkers* tall prosentvis har steget sterkt, men det samlede tall omfatter ikke mer enn snaue 5000. Av mer særpregede grupper merker vi oss for øvrig *mosaiske jøder* med 559 og *Jehovas vitner* med 963. Vi skulle anta at det siste tallet senere er steget betraktelig, i hvert fall gjør denne sekten seg gjeldende i en grad som skulle tyde på et atskillig større medlemstall.

Det nest største samfunnet er de *lutherske frikirker* med 20 000, dernest *metodistene* med 11 000 og *baptistene* med 9000. (Tallene er rundet av til nærmeste hele tusen.) Det er påfallende at mens metodistene avgjort har sitt tyngdepunkt i byene, har baptistene like avgjort sin styrke på landsbygda.

Ser vi på fordelingen utover landet, viser det seg at blant Østlandsfylkene står *Østfold* i en særstilling med 6.8 % utenfor statskirken. Halden har 13.4 %, og en bygd som Idd hele 17 %. Rimeligvis spiller forbindelsen med Sverige inn, forholdene i et grenseområde blir mindre stabile. I Oslo står Trefoldighet menighet som en god nr. 1 med 7.6 % utenfor statskirken. Ellers er forholdene nokså jevne i de øvrige bydeler.

De mest utpreket frikirkelige distrikter finner vi i *Telemark* og *Aust-Agder*. Byene i disse fylkene har henholdsvis 10.7 % og 11.9 %, landdistriktene har 7.3 % og 7.9 %. Den motsatte ytterlighet representerer Sogn og Fjordane med bare 0.4 %. Blant de enkelte herredene har Vegårdshei i Aust-Agder en overlegen rekord med hele 42 %.

Som regel er forholdene nokså ensartet innenfor de større områder. Men det finnes en del merkelige topper. I det standhaftige Sogn og Fjordane som jevnt holder seg på under ½ %, finner vi plutselig et enkelt herred, Sør-Vågsøy i Nordfjord, med 4 %. Det tilstøtende Nord-Vågsøy har 0.17 %. I Nordland fylke er prosenten 3.6, men i Meløy herred er det 18 % og i naboherredet Rødøy 20 %.

Hvorfor er enkelte distrikter så overveiende konservativt statskirkelige, mens andre bryter ut? Antagelig ligger både næringsmessige og personlige forhold til grunn. Det måtte være en fristende oppgave for en sosiolog å prøve å finne ut bakgrunnen for de svingninger som kan iakttas.

Gammel vakker fastetids-sang

I fjor tok man ved St. Olavs-kirken i Oslo opp bruken av en gammel, vakker og kjent sang, skrevet for fastetiden, «*Media vita*» eller, gjengitt på norsk, «*Midt i livet*». Den latinske tekst blir vanligvis tilskrevet den kjente dikter og sanger i St. Gallener-klosterskole, Notker Balbulus, «den stamme» — født i 830 i Heligau, Kanton Zürich og død 6. april 912. I Landstads reviderte Salmebok nr. 204 finnes den gjengitt under Notkers forfatternavn og Luthers bearbeidelse av Notkers tekst. Man har imidlertid sikre beviser for at dette latinske responsorium finnes i tyske oversettelser allerede før Reformasjonen og Luther — på latin ble den alt sunget av prestene i Bremen så tidlig som i år 1234, ifølge byens krønike. I middelalderen så sent som i det 13. århundre var den en velkjent folksang (Volkslied). Men det er Luther som har utvidet den til tre vers, mens Responsoriet opprinnelig bare hadde ett. Den eldste tyske bearbeidelse som en kjenner, skriver seg fra år 1422.

I sine beskrivelser av det moderne menneske ynder psykologene å si at det lider av et angstkompleks. De har mer rett enn de aner, men av en dypere grunn enn de selv er klar over. Det er ikke tvil om at vår industrialiserte storby-sivilisasjon har økt angsten og gjort den mer floket. Et voksende antall mennesker plages av nevroser, komplekser, engstelser, erregelser og — mavesår. De er kanskje ikke så meget utkjørt som ansent, ikke så meget oppildnet av gnistene fra dagliglivets friksjoner som fortært av indre forbrenning. Ikke alle har samme lykkelige evne som negerkonen som sa: «Når jeg arbeider, arbeider jeg hardt, når jeg sitter, slapper jeg av og når jeg tenker, sovner jeg.»

Vår tids angst skiller seg fra angstfornemmelsene i tidligere, normalere tider på to måter. Før i tiden var menneskene urolig for sin sjel, mens bekymringene hos menneskene i dag hovedsakelig har å gjøre med legemet; man er mest opptatt av økonomisk sikkerhet, sunnhet, utseende, rikdom, sosial prestisje og kjønn. Leser man annonsene i dagspressen og ukemagasinene, får man inntrykk av at den største ulykke som kan ramme et menneske er å få arbeids-hender eller en lei hoste. At det legges slik vekt på fysisk sikkerhet, er ikke sunt. Det har fostret en generasjon som er mer interessert i redningsbeltene ombord enn i den kahytt som er reservert for dens velvære. Det annet som er karakteristisk for angsten i vår tid, er at den ikke er en frykt for objektive, naturlige farer som lyn, ville dyr, sult; den er subjektiv, en ubestemt frykt for hva man tror kunne være farlig om noe inntraff. Dette er årsaken til at det er så vanskelig å ha å gjøre med folk som er grepet av tidens angst; det nytter ikke å fortelle dem at det ikke finnes noen ytre fare, fordi den fare de er redd for, finnes inne i dem selv og av den grunn er en sykelig virkelighet for dem. Tilstanden forverres ved at de føler seg hjelpeløse overfor denne fare. De merker stadig et misforhold mellom egen styrke og de krefter som ledes av det de tror er fienden. Disse mennesker blir som fisker som er fanget i garnet eller fugler som er tatt i snaren: de gjør flokene mer innviklet og øker angstfornemmelsene under sine voldsomme, forvirrede forsøk på å overvinne dem.

Moderne psykologer har ytet en beundringsverdig tjeneste ved sitt studium av angstfornemmelsene for så vidt som de har avsløret noe i den menneskelige natur som i noen grad har vært skjult for oss. Men årsaken til angsten ligger dypere. Det er mulig at angsten har gitt seg nye utslag i vår forvirrede sivilisasjon, men angsten selv har alltid vært dypt forankret i den menneskelige natur. Alle tider og alle mennesker opp gjennom historien har hatt sitt angstkompleks; før i tiden ble det studert på *alle* tilværelsens plan. I Det gamle testamente finnes det således en bok som utelukkende omhandler angstens problem: Jobs bok. Bjergprekenen advarer mot å hengi seg til det urette slag av frykt. I sine skrifter kretser den hellige Augustin om det han kaller den urolige

TILSTAND AV ANGST I.

sjel. Pascal skrev om den menneskelige elendighet. En moderne filosof som Kierkegaard bygger sin filosofi på *angsten* og Heidegger har fortalt oss at tilværelsen er bekymring — *Dasein ist Sorge*.

Det er av betydning å søke ned til den egentlige grunn til angsten med henblikk på menneskets nåværende historiske vilkår. Angstens filosofi regner med den kjensgjerning at mennesket er en fallen skapning, sammensatt av legeme og sjel. Det befinner seg midt mellom dyret og engelen, det lever i en begrenset verden og higer etter det uendelige, det lever i tid og søker evigheten og trekkes derfor i det ene øyeblikk mot kjødets lyst, i det annet mot åndens gleder. Det befinner seg i en konstant spenning mellom materie og ånd og kan sammenliknes med en tindebestiger som har satt seg som mål å bestige den høyeste fjelltopp, men som når han ser seg tilbake fra det sted han befinner seg, frykter for å styrte ned i avgrunnen under seg. Denne tilstand av ubestemtighet og spenning mellom hva det burde være og hva det faktisk er, denne bevissthet om avstanden mellom dets lengsel etter varig kjærlighet, som ikke gir avsmak, og dets fordringsfulle forelskelser med tilbakevendende følelse av lede, denne vakling mellom å ofre mindre verdier for å virkeliggjøre og bevare høyere idealer, denne nødvendighet av å velge mellom to veier av hvilke den ene fører til Gud og den andre bort fra Ham — alt dette gjør mennesket urolig for sin evige skjebne og redd for å styrte i avgrunnens dyp.

I hvert menneske finnes det en dobbelt gravitasjonslov; den ene trekker mot jorden hvor det fristes og utsettes for prøvelser, den andre mot Gud der lykken er å finne. Den angst som ulmer under det moderne menneskes frykt og uro skyldes dets forsøk på å være seg selv uten Gud eller dets forsøk på å nå ut over seg selv uten Gud. Eksemplet med tindebestigeren er ikke helt nøyaktig, for tindebestigeren har ingen hjelper på toppen av det fjell han forsøker å bestige. Men mennesket har en hjelper; på evighetens øverste tinde rekker Gud ut sin allmektige hånd for å løfte det opp, ennå før det har bedt om det. Det er innlysende at vi, selv om vi ble skånet for alle økonomiske bekymringer og fridd fra alle de spenninger som psykologien finner i det bevisste og ubevisste, likevel ville ha den angst liggende dypt i oss som er født av vårt vesen. Angsten skriver seg i grunnen fra uordentlige ønsker, fra at mennesket ønsker seg noe som ikke er nødvendig for det eller som strider mot naturen eller er direkte skadelig for sjelen. Angsten øker proporsjonalt med menneskets avstand fra Gud. Hvert eneste menneske har et angstkompleks, fordi det har evnen til å være enten en helgen eller en synder.

En må ikke tro at mennesket har et angstkompleks «fordi det fremdeles bærer spor av sin dyriske opprinnelse»; det faktiske forhold er at dyr som

er overlatt til seg selv, aldri plages av angst. De har evnen til å føle naturlig frykt, som er et gode, men de lider ikke av subjektiv angst. Fuglene utvikler ikke en psykose på spørsmålet om de bør trekke til Florida eller California om vinteren. Et dyr blir aldri noe ringere enn det er, men det kan et menneske bli, fordi det er sammensatt av både ånd og materie.

Når vi ser en ape bære seg dumt ad, sier vi ikke til den: «Ikke vær så tåpelig.» Men når vi ser et menneske oppføre seg tosket, sier vi: «Bær deg dog ikke ad som en ape.» Fordi mennesket er både ånd og materie, kan det senke seg ned til dyrets nivå, men likevel ikke så fullstendig som det kan tilintetgjøre Guds bildet i sin sjel. Det er *muligheten* som skaper menneskets særlige tragedie. Kuer har ingen psykoser og svin ingen nevrososer; og mennesket ville ikke ha noe angstkompleks om det var et dyr, *ute-lukkende skapt for denne verden*. Det må en evighet til for å gjøre mennesket fortvilet. «Mennesket er både sterkt og svakt, både fritt og bundet, både blindt og vidsynt. Det befinner seg i kryssingspunktet av natur og ånd; og det er innviklet i både frihet og nødvendighet. Forsøker det å se lenger enn synsevnen tillater, blir blindheten større, og søker det å nå lenger enn kreftene rekker, økes usikkerheten,» sier Reinhold Niebuhr i *Naturen og menneskets skebne*.

Frykten oppstår fordi mennesket blir seg sin mulighet og sin begrensning bevisst. Det er ikke det absolutte det ønsker å være, ikke en gang alt det som det er eller kunne være. Denne spenning mellom mulighet og faktum, denne svingning mellom ønsket å være med Gud og å være Gud, er den dypere grunn til dets angst. Alfred Adler understreker sterkt at det som ligger bak nevrosene, er menneskets strev etter å bli lik Gud, noe som er like ufruktbart som målet er uoppnåelig. Opprinnelsen til all sjelelig spenning må en søke på det metafysiske plan.

Fortvilelse og angst foreligger som muligheter, fordi det finnes en fornuftig sjel. Angsten forutsetter evnen til ettertanke. Bare den skapning som er i stand til å reflektere over seg selv, har evnen til å frykte utslettelse når det ser seg stillet ansikt til ansikt med uendeligheten eller bli fortvilet over seg selv og sin skjebne. Det finnes en dobbelt fortvilelse, sier Kierkegaard. Det er det fortvilede ønske om enten å være seg selv eller ikke å være seg selv; mennesket ønsker enten å gjøre seg selv til det absolutte, til en ubetinget skapning, uavhengig, eksisterende i kraft av seg selv; eller også ønsker det fortvilet å bli kvitt seg selv, sin begrensning, sin mulighet og sin endelighet. Begge disse holdninger legger for dagen det endeliges evige opprør mot det uendelige: *Non serviam*. Med dette opprør avslører mennesket at det er klar over sin betydningsløshet og ensomhet. I stedet for å søke hjelp i erkjennelsen av og kunnskapen om at det er skapt og holdes oppe av en kjærlig Gud, søker det holdpunkter i seg selv, og fordi det nødvendigvis ikke finner dem, blir det et

En fornem bok

Romano Guardini: «Bønnens forskole».
Dreyer (Eystein-serien). 255 s.

Det er ikke lett å skrive om spørsmål fra det religiøse liv, sier Romano Guardini i sitt etterord til sin «Bønnens Forskole». Han frykter følelsen av pretensjonen som melder seg, kravet på særlig erfaring og riktig fremstilling av tingene, motsetningen mellom liv og lære. Men, sier han på sin vanlige beskjedne vis: Når alt kommer til alt, må der jo være noen som skriver om religiøse ting, og da er det vel det riktige å gjøre det uten personlige sideblikk, helt ut fra saken selv og fra Kirkens lære.

Romano Guardini bør ikke komme med noen unnskyldning for at han har påtatt seg oppgaven. Han har pløyet lenge og dypt på det indre livs marker og støtt på kilder som har ligget skjult for det vanlige blikk. Han har gjort dem tilgjengelige gjennom et lysende forfatterskap som tok til med hans klassiske «Liturgiens ånd» (1918). I de mange og fine arbeider han siden har lagt fram viser han alltid den samme dype innføringsevne slik at han blir mannen for sin tid på tross av at det er et overtidig budskap han tolket. Han har siden den første verdenskrig stått som vekkeren og formeren av den katolske bevissthet i sitt annet fedreland, Tyskland. Han er født i Italia, men kom tidlig til Mainz, ble presteviet i 1910. Som universitets-professor i Berlin og Breslau fikk han stor innflytelse på den katolske ungdomsbevegelse samtidig som han fortsatt ga inspirasjonen til den liturgiske bevegelse. Nazismen fordrev ham fra Tyskland til Sveits, og herfra har siden de fleste av hans verker blitt sendt ut. «Bønnens forskole» som kom i 1943 og som nå foreligger hos Dreyer i Ørnulf Ranheimsæters oversettelse, er delt inn i 9 kapitler med underordnede avsnitt. Det lønner seg, siden boken har belærende hensikt, å feste seg ved innholdsfortegnelsen. En har med en mester i genren å gjøre. Leseren bør stille opp som elev.

De første halvt hundre sider vil muligens falle tunge eller tørre. Men de svarer ti bønnelivets virkelighet og må gjennomgås. En kan her ha en følelse av at oversetteren er skyld i knappheten og tørrheten. Men en kontroll av originalteksten benekter det. Eller en fornemmer å ha med en kunstner å gjøre. Den videre lesning bekrefter det. Guardini er en fremragende teolog samtidig som han er en språkets kunstner.

Hva får en så å vite i en bok om bønner på hele 255 sider?

offer for frykt. For frykten står i relasjon til et ukjent, overveldende, allmektig noe — som en har følelsen av kan ramme en uten at en vet hvor og når. Faren lurar overalt og ingensteder, fryktelig og ubestemmelig, og truer mennesket med en tilintetgjørelse som det hverken kan forestille seg eller fatte. Denne frykt er mennesket alene om. Fordi dyret ikke har en sjel som er i stand til å oppleve fullkommen kjærlighet, fordi det ikke behøver å avlegge regnskap for sin forvaltning på den andre siden av graven, fordi det ikke som en pendel svinger mellom evighet og tid, er det uten menneskets slektskap med det evige. Det kan få en syk kropp, aldri en syk sjel. Den psykologi som forneker at mennesket har en sjel, motsier derfor alltid seg selv. Den kaller mennesket et dyr og fortsetter med å beskrive menneskets angst, en angst man aldri finner hos dyrene, fordi de er uten en fornuftig sjel. (Forts.)

For det første drøfter forfatteren bønnens vesen idet han tar for seg de forskjellige former for bønn. Han stiller ikke opp en definisjon hverken av bønner i sin alminnelighet eller i dens spesifikke former for siden å utlede prinsipper og regler. Han beskriver den, viser hvordan den naturlig stiger opp fra menneskesinnet og menneskehjertet mot en virkelighet hinsides oss, viser hvordan mennesket aldri er så meget menneske som når det i bønnens holdning er i bevisst kontakt med Gud. Det gjelder derfor å oppøve tanken til å hente Gudsforholdet inn i det daglige liv. For den som har opplevd den «usigelige lykke å mettes av Guds fred bare et eneste sekund, vil vite hvor utslagsgivende denne ene erfaringen har vært for andre stunder i livet. Han vil forstå hvilken verdøkning det er å eie et ordnet forhold til Det som bestemmer hans egen virkelighet.

Det er derfor Guardini har kalt boken sin for en forskole til bønner. Han setter seg ikke som mål å utdanne eksperter i å be. Han ønsker bare å åpne døren som fører til det indre liv, — sjelens jeg-Du forhold til den skapende, altgivende virkelighet hos Gud. Da oppstår bønner som et uunnværlig element, det blir et voksende behov. Selv i Guds indre liv — livet i tre personer — er dette jeg-du forhold den bærende virkelighet: Faderens forhold til Sønnen uttrykt ved Den helligånd. Uten å nevne ordet dogma tar Guardini her leseren med inn i dogmatikkens allerhelligste. For de følgende kapitler om bønnens forskjellige former er det derfor viktig å sette seg inn i disse korte avsnittene om «Den hellige Treenighet og bønner».

I kapitlet om den muntlige bønn sier Guardini et åpent ord om valget av bønnebok. «Mange av dem er ganske enkelt overflødige», sier han. «Andre, og dessverre ikke få, betyr det samme for det indre liv som forkjørt eller ødelagt mat for legemet. Bønner må fremfor alt være sann, men en bønn som stadig mister klangen av enkel tale og overstiger seg selv, er usann. Usann er også den søtladne og sentimentale bønn som forutsetter følelser som et likefremt, åndelig sunt menneske ikke kan ha. Usanne er også bønner hvor mennesket på en falsk måte ydmyker seg for Gud, gjør seg selv slett, og svelger i sin egen syndighet. Dette har til tider meget lett kjennbare og lystelige årsaker. Det kan klinge uvant å tale om æresfølelse i forbindelse med Gudsforholdet. Denne følelse er problematisk nok, og mange av dens ytringer har ingen som helst hjemmel for Gud, — men de finnes, og dette ikke bare for menneskets, men også for Guds egen skyld. Man taler om Hans ære, men «ære» kan bare bli til i ære. Gud er den frie og den adelige, bare en ydmykhet som er ren i sitt indre, kan behage Ham.»

Dette med menneskets sanne ære, dets storhet i Guds øyne og det indre livs virkelighet, går som en betagende melodi gjennom hele boken. Det er ikke bare Gud som kjærlighetens, rettferdighetens, godhetens, visdommens fylde som han viser oss i sin teologi. «Gud er fornem», uttalte han i et foredrag i fjor!

Fornem er også ordet som en fristes til å bruke om hans «Bønnens forskole». Det gjelder både innholdet, stilen og utstyret. Ørnulf Ranheimsæters oversettelse må dessverre tåle en rekke unødige germanismer, — men den tåler dem også! Det ville være pirkeri å nevne dem her. Dog skal sies at en skuddbønn for korrekturleseren ville være vel anbrakt når en støter på trykkfeilene. Det er riktig mange av dem.

«Bønnens forskole» bør eies av enhver som overhodet beskjefter seg med Gud. Det er nok så at en kommer langt med sitt Fader Vår. Men gjennom Guardinis bok fås en dypere forståelse av hvorfor. I. H. K.

UTLANDET:

VATIKANET

Den pavelige årbok overrakt Paven.

Mgr. *Montini* ved Det pavelige statssekretariat har overrakt Pave Pius XII det første eksemplar av den nye pavelige årbok.

Årboken rommer alle viktige opplysninger om Paven, kardinalkollegiet, verdensepiskopatet, ordenssamfunnene, Den Hellige Stols institusjoner og Kirkens misjonsområder.

Det viser seg at tallet på nye bispedømmer er steget med 12 til 1074 i løpet av 1950.

Beretningen om utgravningene under Peterskirken offentliggjøres i nær fremtid.

Vatikanets kringkaster har kunngjort at beretningen om utgravningene under Peterskirken vil bli offentliggjort i mars måned.

Den romerske adel mottatt i nyttårs-audiens av Paven.

I begynnelsen av januar avla byen Roms adelige familier sitt tradisjonelle nyttårsbesøk hos Paven. Som svar på prins *Orsinis* adresse til Paven, uttalte Hans Hellighet:

«Den adel og de patrisierslekter som lider av en slags åreforkalkning fordi de bare lever på minnene fra henfarne tider, har overlevet seg selv. Og slik må det også være. I dag må adelen mer enn noensinne være en elite, ikke av fødsel og avstamning, men som foregangs menn på de områder som tjener almenvellet. Fremfor alt må adelen akte på den nedarvede tro og gi den uforfalsket videre. Fryktens og motløshetens tid må være forbi. Vær ekte romere: sterke i handling, sterke i motgang og prøvelser. Bare den som øser av det evige håps kildevell, vederkveges av den livgivende drikk som dreper all smålig og altfor menneskelig frykt.»

Romerske kongregasjoner på flyttefot.

De romerske kongregasjoner som hittil har holdt til i Palazzo Callisto i Trastevere flytter nå sine kontorer over til de nye bygninger som er ført opp ved Via della Conciliazione hvor utstillingene i forbindelse med Det hellige år fant sted. Denne overflytning regner en med i vesentlig grad vil lette arbeidet for Den Hellige Stol. Følgende kongregasjoner holdt til i Palazzo Callisto: alle kongregasjonene for Øst-kirken, Det hellige officiums kongregasjon, seremonikongregasjonen og kongregasjonen for særlige kirkelige anliggender.

Legapostolatets verdenskongress forberedes.

På en forberedende konferanse i anledning legapostolatets verdenskongress som skal finne sted i Rom neste høst, uttalte mgr. *Montini* bl. a. følgende:

«Rom tenker ikke på å sentralisere enhver form for virksomhet. Det ønsker tvertimot å utvide nestekjærlighetens utstrålinger mer og mer. Under inntrykket av Kirkens visdom og åndelige rikdommer er enkelte katolikker tilbøyelig til å mene at nå er alt gjort. Men det er en stor feiltagelse! Nå først står vi ved begynnelsen. Det er som vi er i ferd med å legge den første sten til den bygning som i morgen skal være den kristne virkelighet.

Vi vil en verden som er bygget på kristen nestekjærlighet. Vårt mål er den universelle kjærlighet, en kjærlighet som strekker seg ut over alle grenser. Kirken vil holde dette mål opp for alle mennesker som ønsker å tjene den — uten omsvøp og tvetydighet! Men alt dette er ikke lett. Det krever store anstrengelser å søke å gjøre andre vel. Katolisisme er et vakkert ord. Men når det gjelder å virkeliggjøre det, behøver mennesket en uhyre åndelig kraft et hjerte fylt av godhet og nestekjærlighet. Bare korsets og evangeliets ånd kan hjelpe oss her. Mennesket må bli i stand til å sette denne universelle vinkelhjørne over enhver form for egoisme og nasjonalisme.

Vårt program overstiger våre krefter: vi er kallet til å opprette Kirken. Kristus arbeider, og vi er hans medarbeidere. Vi har plikt til å vokse ut over oss selv, til å prøve oss, ofre oss: vår ære, vår ro, vår tid.»

Ved siden av enkelte alminnelige temaer som det katolske apostolat, den kristne sosiale orden og de internasjonale organisasjoner kommer verdenskongressen til å belyse følgende problemer: Familie og barn, fordelingen av jordens befolkning og midlene til å påvirke den offentlige mening.

CHINA

«Folke-prester» også i China.

I alle de europeiske land hvor det er lykket kommunistene med russisk hjelp å usurpere makten har de i sin kamp mot Kirken lagt stor vekt på å få en eller annen katolsk prest til å bryte med episkopatet og bli «folke-prest» med den oppgave å forsøke å få de troende til å ta avstand fra biskopene og Den Hellige Stol. Vi vet at det er lykkedes kommunistene å overtale noen få prester til å drive denne Judas-tjenesten.

Det er imidlertid ikke bare i Europa kommunistene driver denne taktikk. Det meldes nå fra Peking at de også i China har funnet frem til en prest som har erklært seg villig til å fungere som «folke-prest». Hans navn er *Wang Liang Tao* som er satt i spissen for en bevegelse som ser det som sin oppgave å få Chinas 3 millioner katolikker til å bryte med Den universelle kirke og Den Hellige Stol. Bevegelsen teller foreløbig 500 medlemmer. Den ble startet i begynnelsen av januar i Kwangyuan og har også fått avdelinger i Chungking, Nanchang, Wisan og i andre byer. *Wang Piang Tao* har sendt ut et manifest hvor han maner til brudd med «imperialistene» og tar særlig avstand fra den fodrevne erkebiskop av Peking, mgr. *Yu-pin* som stemples som «reaksjonær», og beskyldes for å ha gjort Kirken i China til en spionasje-sentral for De forente stater og Rom.

På den annen side meldes det samtidig at de kinesiske kommunister har løslatt seks av de amerikanske Maryknoll-misjonærene som ble arrestert like for jul. De har fått vende tilbake til sitt virkeområde i bispedømmet Fuchow i Sør-China.

I følge kommunistiske talloppgaver er 5 500 katolske misjonærer av i alt 12 000 utlendinger. Grupper av disse prester er fra tid til annen blitt arrestert for et par dager eller noen uker. Den kommunistiske aksjon er i første rekke rettet mot misjonærer fra De forente stater.

Nødsforanstaltninger treffes for å møte kommende krisesituasjoner.

Den pavelige inter-nuntius i China, mgr. *Antonio Riberi*, har gitt prestene fullmakt til å lese messen på alle døgnetstider hvor mindre grupper av troende kan samles.

Biskopene har også fått henstillinger om å utpeke en serie av prester som i tur og orden kan overta bestyrelsen av bispedømmene, om biskopene skulle bli forhindret i å utøve sin virksomhet. De vil da fungere som apostoliske prefekter.

DE FORENTE STATER

Katolsk protest mot Rosselini-film.

Det erkebiskopelige ordinariat, New York, betegner Rosselini-filmen «Miraklet» som en «åpenbar krenkelse av millioner av menneskers tro ikke bare i denne by, men over alt i verden». I filmen som også er blitt sterkt kritisert av den amerikanske sedelighetsliga, trekkes Kristi fødsel på den mest plumpe måte ned i det latterlige. Det meldes også om store katolske protestdemonstrasjoner utenfor de kinoer i New York som viser filmen frem.

EGYPT

Utdannelsesinstitutt for sosialarbeidere opprettet på katolsk initiativ.

Presidenten for sammenslutningen av katolske skoler i Egypt, *P. Henry Ayrouth*, har opprettet et institutt for sosialarbeidere som forplikter seg til å arbeide blant den fattige landbruksbefolkningen i Øvre Egypt. De vil få en medisinsk og sosial utdanning som svarer til de krav som stilles i dette

Kardinal Griffin i dødsfare

Fra England kommer den bekymringsfulle underretning at erkebiskopen av Westminster, kardinal Bernhard Griffin, 31. januar ba om de sykes sakrament. Det ble meddelt ham samme aften.

område, og studietiden vil vare 2 år. Medlemmer av alle religiøse konfesjoner har adgang til instituttet. Det er første gang et slikt institutt er opprettet i Den nære orient.

ENGLAND

England hadde 2000 klostre før reformasjonen.

Landoppmålingskontoret i London har utarbeidet et spialkart hvor de klostre og ordenshus som fantes i England før reformasjonen er inntegnet. Det viser seg at det i England i det 13. århundre fantes 300 klostre, i det 14. århundre over 2000 klostre og i det 15. århundre 1700 klostre.

FILIPPINENE

Spedalske bygger egen kirke.

Pasientene på et sykehus for spedalske i Tale, Filippinene, har bygget en kirke med plass for 1000 personer. Den apostoliske delegat på Filippinene, erkebiskop *Vagnozzi*, vigslet denne nye kirke.

FRANKRIKE

Elevantallet ved de katolske skoler.

De katolske privatskoler i Frankrike besøkes av 1 422 000 elever. Dette skolevesen koster de franske katolikker om lag 25 milliarder francs i året. I tillegg til dette må de også bidra til underhold av statens skoler som de franske katolikker holder sine barn borte fra. Det er denne store urettferdighet som har skapt skoleproblemet i Frankrike.

De katolske skolers nasjonalkongress holdes i Toulouse i tiden 30. mars—1. april.

De katolske privatskolers nasjonale kongress vil i år finne sted i Toulouse i tiden 30. mars — 1. april. For første gang kommer alle katolske skoleorganisasjoner å være representert. Man regner med at 15 000 representanter vil delta i kongressen.

Paris' byråd bevilger pekuniær støtte til katolske høyskoler.

Med 52 mot 26 sosialistiske og kommunistiske stemmer har Paris' byråd bevilget 10 millioner francs til katolske høyskoler. Halvparten av dette beløp vil gå til *Université Catholique*. Det er første gang dette lærdomssete er blitt bevilget offentlige midler til sin virksomhet.

Over en million pilegrimer til Lourdes i Det hellige år.

Pilegrimsbyrået i Lourdes har kunngjort at over en million pilegrimer fra Frankrike og utlandet har besøkt det berømte valfartssted i løpet av Det hellige år. 338 jernbanetog og 179 fly brakte disse pilegrimer til Luordes.

Overnaturlig helbredelse i Lourdes.

Erkebiskopen av Rennes, kardinal *Roques*, har i et dekrete bekreftet en helbredelse av overnaturlig karakter i Lourdes.

Det dreier seg om en fransk kvinne *Jeanne Fretel*. Hun ble operert for blindtarm i 1939. Etter operasjonen forverret tilstanden seg. Legene slo fast tuberkuløs peritonitis. Det ble foretatt flere kirurgiske inngrep og pasienten hadde flere kuropphold. I 1946 var tilstanden blitt slik at pasienten ikke kunne gå. En streptomycin-behandling lindret visselig smertene, men hjertet ble stadig svakere. I denne tilstand ble Jeanne Fretel ført til Lourdes den 4. oktober 1948 uten at hun selv var klar over det. Den 8. oktober mottok hun Den hellige kommunion. Straks kunne hun sette seg opp og følte seg bedre. Samtidig merket hun at hevelsen i underlivet var borte. Hun merket at hun også kunne gå og forlot Lourdes uten å ta noen medisiner. I Rennes fikk hun et temmelig anstrengende arbeid, men tiltok ikke desto mindre i vekt. Siden har hun vært helt frisk.

JUGOSLAVIA

Erkebiskop Stepinac blir ikke løslatt.

Den 7. januar hadde United Press' sjefkorrespondent på Balkan et intervju med marskalk Tito og kom også inn på spørsmålet om en løslatelse av erkebiskop *Stepinac*. Marskalken fremsatte ved denne anledning den påstand at det ikke kunne la seg gjøre, da det ville vekke stor forargelse blant de ortodokse serbere som i erkebiskopen ser en «krigsforbryter».

Det faktiske forhold er følgende: Marskalk Tito vil gjerne løslate erkebiskopen såvel av hensyn til den goodwill han trenger i den vestlige verden som av hensyn til stemningen

blant kroatene og slovenene. Men selv skapte han i sin tid legenden om at erkebiskopen var «krigsforbryter», for å få et påskudd til å ramme Kirkens øverste hyrde i Jugoslavia. Propagandaen mot erkebiskopen ble drevet så energisk at Tito faktisk fikk de ortodokse serbere til å tro på den. Følgen er at han i dag ikke kan gjøre det han selv helst ønsker. Han er fanget i sin egen løgn.

KOREA

Det tyske kloster i Tokwon ødelagt.

Den amerikanske katolske feltprest *Griffin* som for tiden ligger såret på et sykehus, har fortalt om den skjebne som har rammet benediktinerklostret i Tokwon ved Wonsan. I følge hans beretning stakk kommunistene kirken i brann før de trakk seg tilbake. Biblioteket og seminaret hadde kommunistene forvandlet til en slags landbrukshøyskole, mønsterbrukets kvegbestand hadde de stjålet. Før klosterkirken ble stukket i brann hadde kommunistene brukt tabernaklet, religiøse bilder og statuer som skyteskiver.

POLEN

Universitetet i Lublin har ennå sin katolske karakter.

Det katolske universitet i Lublin i Øst-Polen eksisterer merkelig nok fremdeles og har trass i alle vanskeligheter klart å bevare sin katolske karakter. Det er den eneste katolske høyskole som ennå eksisterer bak jernteppet.

ROMANIA

60 ortodokse prester arrestert.

Det meldes fra Bucuresti at politiet der har arrestert over 60 ortodokse prester etter ordre av regjeringen, fordi de hadde nektet å etterkomme henstillingen om å propagandere for de vedtak som ble fattet på den kommunistiske «freds»-kongress i Varsjva.

SKOTTLAND

«Havets apostolat» melder om stor fremgang.

Hovedkontoret til «Havets apostolat» i Glasgow melder at det nå har forgreninger i over 100 havnebyer i Afrika, Asia, Sør-Amerika og Skandinavia. Kontoret har sendt litteratur av forskjellig slag til kapellanene og sjøfolkene.

I De forente stater og i andre land er det opprettet tallrike katolske sjømannshjem og klubber og flere nye planlegges opprettet.

SOVJETUNIONEN

«Den røde stjerne»s mening om Det hellige år.

Det paniske angstkompleks som selvsagt ikke uten grunn rir maktøverne i Sovjetunionen, har gitt seg et grotesk utslag i en artikkel som har vært offentliggjort i Den røde armés organ «Den røde stjerne». I denne artikkel heter det at de pilegrimer som besøkte Rom i Det hellige år ble «leiet» til å reise til Rom «med makt» og «tvunget» til å arbeide for «Vatikanets hemmelige tjeneste». Alle disse pilegrimer — som nevnt i forrige nummer av St. Olav ikke mindre enn 6 millioner — ble samlet i bestemte bygninger hvor «alle midler ble forsøkt» for å få dem til å arbeide i Vatikanets hemmelige tjeneste. Til slutt heter det i artikkelen som har den betegnende tittel «Vatikanets spionasjearbeide» at de amerikanske «imperialister» betrakter Vatikanet som en naturlig forbundsfelle og bruker Kirkens store hær av prester og ordensfolk til agenter og angivere.

Det verste ved dette er at de russere som leser dette vrøvl, faktisk tror at det er i overensstemmelse med sannheten.

TSJEKKOSLOVAKIA

Fire tsjekkiske og slovakiske biskoper dømt for «spionasje».

Det meldes fra hovedstaden i Slovakia, Bratislavia, at den kommunistiske «stats»-domstol har dømt to slovakiske biskoper til livsvarig fengsel og en tredje til 24 års fengsel. De skal angivelig ha gjort seg skyldig i høyforræderi og spionasje. Deres eiendom ble beslaglagt og de ble fratatt de statsborgerslige rettigheter i 10 år.

De dømte er den 71-årige biskopen av Spis, mgr. *Jan Vojtassak*, den 65-årige hjelpebiskopen av Tirnava, mgr. *Mihal Buzalka* og den 63-årige rutenske biskopen av Presov, mgr. *Pavel Gojdic*.

I katolske kretser i Tsjekkoslovakia betrakter man denne prosess som en forløper for den lenge ventede rettssak mot erkebiskopen av Praha, mgr. *Beran*, hvis skjebne man for øvrig for tiden ikke vet noe om.

Kommunistene har endret kalenderen.

Helt upåaktet av verdens oppmerksomhet tråtte en ny kalender i kraft i Tsjekkoslovakia den 1. januar. Dermed ble den gregorianske kalender som følges over alt ellers i verden, satt ut av kraft. Den nye kalender deler året i fire like store *trimester*, hver bestående av 3 måneder. De første månedene i hvert trimester har 40 uker, mens den siste måneden har 5 uker. Denne oppdeling gjør det mulig å begynne hver ny måned på samme ukedag, nemlig på mandagen. Årets siste dag og noen tiloversblevne timer er det ikke tatt hensyn til dette første år kalenderen er i kraft, men vil senere bli sammenfattet i en eller to skuddårs-dager som er tenkt feiret som nasjonale festdager.

Det er ikke tvil om at dette nye påfunn bare kan forklares som et krampaktig forsøk på å få revet det kirkelige liv i Tsjekkoslovakia løs fra Rom. For med denne nye kalender faller de kirkelige festdager ikke lenger sammen med festdagene i den øvrige katolske verden. Kalenderen betyr også et nytt skritt på vei bort fra Vesten.

TYSKLAND

Livet i Øst-sonen.

Regensburger Bistumsblatt bringer i et av sine siste nummer en beretning om livet i Øst-sonen. Bladet skriver:

«Det største problem er mangelen på prester. Hvor tidligere 15 prester var i virksomhet er det nå bare en igjen. Han drar på sykkel eller motorsykkel omkring til de større landsbyer for å lese messen. Religionsundervisningen i skolene er forbudt; den gis av og til under de største vanskeligheter etter søndagsmessen som gjerne leses i en låvebygning. Å være kristen i Øst-sonen krever fast ovenbevisning. Det hender at arbeidere drar langveis for å møtes med troende til aftenbønn. Familiene kommer sammen og holder felles aftenandakt. Alle praktiserende katolikker er drevet ut av ledende stillinger. Den demokratiske kristelige union ledes av menn som har kapitulert overfor kommunistene. Alle unge mennesker tvangsinnlemmes i *Freie Deutsche Jugend* og må delta der om de ønsker utdannelse ved skoler og høyskoler.»

Kapell forvandlet til kino for NKWD-offiserer.

St. Antonius-sykehusets kapell som ligger ved Karlshorst i Berlins øst-sone hvor russerne har sitt hovedkvarter er nå blitt ombygget til kino for NKWD offiserer. Selve sykehuset er ombygget til hovedkvarter for det hemmelige russiske politi. Kjellerne blir nå også ombygget og utvidet. Hva kjellerne hos NKWD brukes til er så godt kjent at vi ikke behøver å komme nærmere inn på den virksomheten her.

Prins Max av Sachsen avgått ved døden.

Etter et kort sykeleie avgikk prins Max av Sachsen ved døden i Freiburg i Sveits den 12. januar, 81 år gammel.

Prinsen var sønn av den sachsiske konge Georg og ble presteviet i 1896. Siden 1900 har han undervist i kirkerett og liturgi ved universitetet i Freiburg.

UNGARN

Massearrestasjon av katolske teologiske studenter.

Det kommunistiske politi i Ungarn har gått til massearrestasjon av katolske teologiske studenter. I første halvdel av januar ble det arrestert 42 studenter som tidligere hadde studert ved ordensseminarene som ble opphevet for noen måneder siden og som nå fortsatte sine studier ved de biskopelige seminarer. Studentene er deportert til ukjent bestemmelsessted.

ØSTERRIKE

Østerrikes president døde som katolikk, men sosialistene fikk forhindret kirkelig begravelse.

Jordfestelsen til den nylig avdøde østerrikske forbunds-president dr. *Renner* som fant sted uten Kirkens medvirkning, har fremkalt en voldsom pressefeide i Mellom-Europa. Ifølge de opplysninger *Katholischer Beobachter*, Köln, sitter inne med døde dr. Renner som katolikk og ikke som fritenker, hva den sosialistiske presse påstår. Avisen bringer følgende sensasjonelle opplysninger fra dr. Renners syke- og dødsleie:

«Etter at dr. Renner var blitt syk, lot den marxistiske visekansler dr. *Schärf* sette vakt ved sykeværelset for å forhindre at prester fikk adgang til den syke. Ikke desto mindre lyktes det Hofrath dr. *Schnitt* og en prest — det påstås at presten var hjelpe-erkebiskopen dr. *Jachym* — å få adgang til den syke. Dr. Schnitt meddelte presidenten absolusjonen.

Påstanden at dr. Renner døde som fritenker motsies også av den kjensgjerning at dr. Renner ved flere anledninger offentlig bekjente sin katolske tro. Noen uker før sin død overvar dr. Renner en privat messe i den skotske kirke i Wien. Til tross for at Det sosialdemokratiske parti i Østerrike kjente til dr. Renners positive innstilling til Kirken, gjennomdrev det en jordfestelse uten Kirkens medvirkning og forsøker fremdeles å stemple den avdøde president som fritenker.

I det diplomatiske korps i Wien er man rystet over det sosialistiske partis brutalitet og mangel på pietetsfølelse. Særlig forundret er man i det britiske gesandtskap over denne innblanding fra et partis side i samvittighetssspørsmål.»

FASTEPREKENER I ST. OLAVS KIRKE, OSLO

Hver søndag i fasten kl. 19

ved pater F. Le Breton, O.P.

- I. «Ikke min, men din vilje skal skje.»
- II. «Han lot Jesus hudflenge.»
- III. «De vet ikke hva de gjør.»
- IV. «Den nye pakts blod.»
- V. «Se der, din mor.»
- VI. «Se, din konge kommer til deg.»

FASTEPREKENER I ST. HALLVARD

under høymessen kl. 10.30

ved pater Th. Notenboom, O.F.M.

«Måtte ikke Kristus lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Lk. 24, 26.

Søndag	18/2: Mørkets time. Mørkets makt.
»	25/2: Verdienes omvurdering.
»	4/3: Fromhetens maske.
»	11/3: Holdningsløs dommer.
»	18/3: Oppviglet folkemasse.

Langfredag 23/3: Hatets apoteose.

1. Påskedag 25/3: Kjærlighetens triumf.

TIL KATOLSKE FORELDRE

Da det er stor søkning til vår skole, er det nødvendig for oss å vite hvor mange katolske elever vi må regne med i 1. klasse 1951/52. Innskrivning av katolske barn må derfor skje på samme tid som innskrivningen til folkeskolene, dvs. innen 23. februar.

Skolepliktige er de barn som fyller 7 år før 1/1 1952.

ST. SUNNIVA SKOLE, Oslo

St. Olavslaget, Oslo

avholder generalforsamling fredag 16. februar kl. 20

i Foreningslokalet, Akersveien 5.

Godt fram møte er ønskelig.

Styret.

St. Hallvardslaget, Oslo

har årsmøte søndag 18. februar. — Bevertning.

Styret.

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

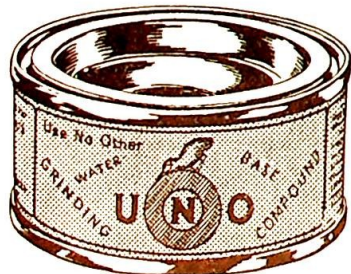
Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**

OSLO

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

HANS KARLSEN
MALERFORRETNING

Utfører all slags malerarbeid
Tordenskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

HANS EKJORD

Farvehandel
St. Olavs gt. 3 - Oslo
Tlf. 42 16 13 - Etabl. 1898

Dr. theol. J. van der Burg:

Den bibelske lære om

RETTFERDIGGJØRELSEN

En sammenligning mellom den
katolske Kirkes og Luthers lære.

Kr. 2.15.

Forskjellen på Katolisismen og
Protestantismen. (44 s.)

Kr. 0.80.

FREDRIKSTAD

HELENE ANDRESEN

Kjøtt- og pølsevarer

Fredrikstad

Tlf. 2031

G. HALVORSEN

Fredrikstad

Pølsemakeri & Kjøttforretning

Tlf.: Forretningen 1781, 2455

Kontoret 1781

THS. HANSENS EFTF.

Alf Svendsen

Bakgaten 1 - Fredrikstad

JOSEF A. KNUDSEN

Fredrikstad

Bakeri & Konditori

Tlf. 2656 - 2862 - 3991 - 1772

«STABBURET»

FREDRIKSTAD

KATOLSK BØNNEBOK

Kr. 8.50.

ST. OLAVS FORLAG, Akersv. 5, Oslo

KJØP HOS VARE ANNONSØRER!

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet